1873. V. évfolyam. **168. szám.** Szombat, augusztus 30.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. ¼ évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben.
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PART KÖZLÖNYE.
Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

A kormány helyzete.

⊙) Minél inkább közeledünk az országgyülés megnyitásának kérdéséhez, annálinkább előtérbe nyomulnak vágyaink, igényeink, melyek, mint a közszükség és a közvélemény követelései kielégitésre várnak.

Ugy látszik, kormányunk is érzi ezt.

Mert a jobboldali lapok időnként jelzik a kormány működésének mozzanatait, melyekről, természetesen, dicsérőleg nyilatkoznak.

Legközelebb különösen két fontos tárgy emlittetett fel a jobboldali lapokban, a kormány munkálkodásának jelzéseül.

Egyik a „törvényhatóságok területi rendezése", másik a „büntető törvénykönyv javaslata," melyekről az állittatik, hogy részint készen van, részint közel kilátásban áll végbefejeztetése.

Mindkét tárgy igen fontos. Különösen a büntető törvénykönyv létrejötte már égető szükséggé vált; mert biráink, annak hiányában, kénytelenek „a gyakorlat" és „tetszésök, belátások" szerint itélni.

Amint megrónánk a kormányt, ha e fontos tárgyak tanulmányozását és előkészitését elhanyagolná, — ugy elismerjük, hogy — midőn ezekkel foglalkozik — kötelességét teljesiti.

Minő szellem fogja majd áthatni a munkálatokat, azt akkor tudjuk meg, ha nyilvánosságra hozatnak; s a törvényhozás belátásától függ, azokat kellőleg méltatni, vagy elvetni.

A kormánytól igen sokat várunk és követelünk; ugy, hogy — bármily fontosak is a fent emlitett tárgyak — a többi nagyszerü reformnak, mint például az önállóbank létrehozásának, a vallásegyenlőség behozatalának, a felsőház reformjának, a polgári házasság iránti javaslatnak stb. előterjesztésétől a közvélemény fel nem oldhatja a kormányt.

Mindenfelett pedig különösen két irányban kell a kormánynak kifejteni tevékenységét, a minek elhanyagolása nemcsak bukásába kerülne; hanem az országra is roppant veszteséget háritana.

Egyik tárgy: a jövő évi költségek fedezetéről gondoskodni; a másik az inségokozta veszélyek elháritása.

Az előbbi óriási küzdelmekkel van összekötve, mert a pénzügyi zavarok, a kolera, és a rosz termés — a rendes jövedelemnek is nagy mérvü csökkenését vonja maga után; s a szükségleteknek kölcsön utján beszerzése is töméntelen akadályokba ütközik.

Az utóbbi, pedig ismét pénz- és pénzáldozatokat kiván, melyek épen kikerülhetleneknek mutatkoznak.

És ha a kormány a fenyegető közinség megakadályozására előre nem gondoskodik: a jövő télen a legiszonyubb következmények fognak beállani.

Látható tehát, hogy a kormány helyzete igen nehéz.

Ha az eddigi tétlenség és ingadozás jellemzendi ezutáni eljárását is, akkor buknia kell.

De e bukás az országra nézve nem lehet elég vigasztalás akkor, mikor már a nemzeti nagy szerencsétlenség: az ország inséges helyzete bekövetkezik.

Ha a kormány érzi, hogy az óriási feladatoknak, melyek révárnak, nem lesz képes megfelelni: ne várja be az országgyülésnek novemberben megnyiltát; hanem még jókor mondjon le.

Ezáltal szolgálatot tesz hazájának.

Mert azon államfiak — akik helyökre lépni elég erősek lesznek — ha a nemzet bizalmát birják, — még pár hó alatt előkészithetik a jobb vagy legalább türhetőbb jövőt — habár óriási erőfeszitéssel is.

Mig ellenben a mostani kormánytól, sem jobb, sem baloldalon, valami gyökeres reformot, valami nagyobbszerüt — ami a nemzet megmentésével van kapcsolatban — senki, de senki sem várhat!

— **A büntető törvény könyv javaslatát** Csemegi Károly miniszteri tanácsos már elkészité s az sajtó alatt van. — A törvényhatóságok területének rendezése tárgyában a belügyminiszteriumban folyvást dolgoznak. A terv szerint az eddigi 80. törvényhatóság helyett 50 vagy 54. maradna fen.

— **A horvát országgyülés** tegnapi ülése igen látogatott volt. A kiegyezési okmány a legközelebbi szerdára tüzetett ki napirendre. Aztán a ház jegyzőül megválasztattak: Kis, Turelli, Rugulics, Stekovics; háznagygyá pedig Malec.

— **A képzőművészeti ösztöndijak.** Bruck festő és Huszár szobrász egyenként 600 frt, Agghásy Gyula és Ébner Lajos egyenként 500 frt, Paczka Lajos, Spányi Béla és Storno Ferencz külön külön 400 frt, Deutsch, Gyöngyössy és Hegedüs 300 ftot nyertek kiképzésükre.

— **A temesvári iparbank megbukott,** s a csőd — saját kérelmére — el is rendeltetett. A börzejáték áldozatává lőn; sok ember szerencsétlenné lőn e bukás miatt, a kiknek ott betéteik voltak.

— **Bankszédelgések.** Az osztrák egyesületi bank egy hivatalnoka névleg Scheidl Károly, hamisitott váltókkal a bankot 20.000 frtig kárositá meg. — A zempléni takarékpénztár aligazgatója, a még csak 24 éves Silberberg Samu nagy összeg pénzzel s érték papirral f. hó 19-én megszökött.

— **Milan** szerb fejedelem Bécsbe folyó hó 27-én, megérkezése után azonnal, kikocsizott királyunkhoz Schönbrunnba, ki őt a legszivélyesebben fogadá. A szerb fejedelem köszönetét fejezé ki a szives fogadtatás telett, mely egy óra hosszat tartott.

— **Az olasz király.** Viktor Emánuel, az osztrák császár meghivására közelebb Ausztriába s onnan Németországba utazik.

— **Károly romániai fejedelem** családjával együtt f. hó 26 án este 10 órakor Bécsből Budapestre érkezett, s az „Európá" ba szállott. Budapestről Arad, Kolozsvár s Brassón át visszautazik országába.

— **Nekrolog.** A németek csatadalának, a „Wacht am Rhein"nak szerzője, Wilhelm Károly e hó 16 án, szülővárosában, Schmal Kalden-ben meghalt.

— **Grácban** tegnapelőtt egy ház a lőpor és tüzszerek felrobbanása miatt összeomlott, s több emberélet esett áldozatul.

A magyar jegybankügy kinlódása.

Századok sulyaként nyomja Magyarországot ama nehéz viszony, mely szerint az Osztrákországgal való közös fejedelmünknél fogva Magyarország nem egyenjogu, hanem elnyomott alárendelt tartományként tekintetik Austria által.

A sok közt sérelmünk egyik tárgya az osztr. nemzeti bank szabadalom ügye; ezt Magyarország soha sem ismerte el, s annálfogva e részbeni önállósága jogilag megőriztetett.

A 48 diki törvények alapján függetlenségünk visszaállittatott, felelős ministerium alakittatott s királyunk megkoronáztatott.

A közbejött savarok miatt azonban függetlenségünk nem érvényesittethetett. Majd jött az uj kiegyezési törvény.

Ha ekkor Magyarország kormánya el nem felejtkezik hazája és a trón iránti legfőbb kötelességéről, — mint átalában mind oly férfiak, kik a haza anyagi és szellemi elmaradottságát, s a gátló körülményeket, melyeket az ország általános pénzszüksége okozott, eléggé jól ismerték, — azt kellett volna mondaniok:

„Urunk királyunk! Magyarország népe elcsüggedett a sokféle szorongattatás miatt, pénz és vagyontalan nagy része; sőt a vagyonosok birtoka adóssággal tulterhelve; kézmüipara csaknem kezdetleges, gyáripara semmi s igy a kereskedés is nagyon gyenge lábon áll. Azért, ha felségednek kedves egy erős, vagyonos jólétnek örvendő ország felett uralkodni, egyik legelső és legfontosabb kötelességet teljesitend felséged akkor „ha Magyarországnak az önállóságra és a népek jólléte előmozditására nélkülözhetlen önálló jegybank alapitására királyi jóváhagyását adja."

Ha ezek előadatának vala, teljesen hiszszük, hogy akkor könnyebben keresztül ment volna, mint ma, sőt a bankalapra szükségelt érczek is könnyebben előteremtettek volna.

A mi az alap előállitását illeti, van előttünk példa a multakból, hogy azt mikép lehet foganatositni.

Láttuk a 49—50 es években kibocsátott kincstári jegyeket, melyek Magyarország köz jövedelmei biztositással bocsáttattak ki, melyek a hazában előleges értesités nyomán mindenütt elfogadtattak fizetésben, és a melyek évek mulva osztrák bankjegygyel váltattak be.

Láttuk szinte a Bachkorszakból, mikép az egész országban kényszerkölcsönkép 100 milliókat haladó pénz szedetett be, melyekért állampapirok szolgáltattak ki, még pedig ugy, hogy azt ha valaki értékesiteni akarta, 30—40 százalék veszteséggel kellett eladnia.

Ha akkor törvénytelenül annyit huzott rajtunk a szomszéd állam kormánya: nem lehetne é nekünk a magunk java, az ország érdeke szempontjából törvényt alkotni, mely szerint a pénzügyminister megbizatnék, illetőleg felhatalmaztatnék, hogy „addig is, mig önálló magyar jegybank érczbiztositéka akár részvényesek által, akár a közhaza minden tehetséges népei által összehozatik, — Magyarország közjövedelme és államjavai lekötése s teljes biztositása mellett annyi magyar kincstári jegyet nyomasson, mennyi a közszükség fedezésére elégséges, és azt a jegyekre is rányomatván, külön hirdetés után hozná forgalomba, — mely kincstári jegyek tiz év alatt az alakulandó magyar bank pénzjegyeivel váltatnának fel, mint a melynek a magyar állam egyik legfőbb részvényese levén, az alapitáshoz Magyarország pénzbányai terményeivel is járulna."

Oly nehéznek tartatik ezen bank kérdés, mégis, ha egy romboló háboru iszonya fenyegetné a birodalmat, nehány órai minisztertanács keresztülvinné a mit akar, a polcz és hatalom megmentéseért; most meg 15.000,000 lelket számláló ország jogos követelését, melyen pedig a létkérdése lebeg, könnyen elodázni akarják.

Ne tétovázzanak tehát miniszter urak, hanem egy akarattal mondják meg a felségnek, hogy Magyarországnak ipara, kereskedése megsemmisül, népe pedig a romboló terméketlenség miatt a nyomornak, szegénységnek van odavetve; és igy Magyarországnak megmentéséről kell mulhatlanul gondoskodnunk.

És erre első kellék az önálló, független magyar bank.

Ha e kérdés megoldásához köti tárczáját a magyar kormány, lehetlen, hogy ki ne vigye tervét.

De akarni, merni és tenni kell.

Ne csak Austriáért, hanem Magyarországért is tegyen már valamit a — magyar kormány!

A debreczeni reál-kereskedelmi tanoda középkereskedelmi tanodává alakult át*).

Sz. kir. Debreczen város e hó 23-án közgyülésileg a rég óhajtott állandó főreáltanoda felállitását és annak jövő 1873—4. tanévben 4 osztálylyal megnyitását elhatározván, a helybeli kereskedőtestület indittatva érzi magát, nyilvános reál-kereskedelmi tanodáját (nem lévén Debreczenben két reálkereskedelmi tanodára szükség) beszüntetni, és helyébe jövő október elejével, a nagy méltóságu vallás és közoktatásügyi ministerium által kiadott tervezet értelmében, a 3 osztályu közép kereskedelmi tanoda első osztályát megnyitni.

A megnyitandó kereskedelmi szaktanoda nyilvános joggal bir, és egyenlő rangban áll a főgymnázium vagy főreáltanodával s mindazon kedvezményben részesül, melyek ezen intézetet törvényszerint megilletik, például, hogy a tanulók katonai kötelezettségök kitöltésében az egy évi önkéntességre jogositva vannak.

A középkereskedelmi tanoda első osztályába oly növendékek vétetnek fel, kik négy gymnáziumi, vagy 3 reál, akár négy polgári iskolai osztályt sikerrel végeztek, vagy akik legalább 14 évesek és az emlitett iskolák osztályaiban tanittatni szokott tantárgyakból felvételi vizsgálatot állanak ki.

Ha figyelembe vétetik, hogy a kereskedelmi szaktanodák czélja a kereskedelmi pályára készülő ifjakból értelmes, müvelt, szakavatott kereskedőket képezni, és a kereskedelem fejlesztésének előmozditása által oda hatni, hogy hazai kereskedelmünk felvirágozzék, még csak kétségbe sem vonható, hogy a kereskedelmi pályát választó magyar ifju nemzedék sietni fog saját jól felfogott érdekében is ezen kedvező alkalmat felhasználni és a debreczeni magyar irányu és szellemű kereskedelmi tanoda hallgatói közé magát sorozni.

Beiratások jövő október 1—6 ig (délelőtt 9—12 ig, délután 3—6 ig a tanodában széchenyiutczán) eszközöltetnek; ugyanez idő alatt a felvételi, és a mult iskolai évi reáltanulók részére a javitó vizsgák is meg fognak tartatni.

Midőn a kereskedőtestület a középkereskedelmi tanoda felállitását elhatározta, tette azt azon indoknál fogva, mert megvolt győződve, hogy annak felállittatása Debreczenre és vidékére égető szükséggé vált, mit eléggé igazol azon körülmény is, hogy a testület ebbeli törekvéseit a nagyméltóságu m. kir. vallás és közoktatásügyi ministerium pártfogására érdemesité, mennyiben oskolánkat nemcsak az 1872—3. tanévben részesité állami segélyben, hanem azt az 1873—4. tanévre is biztos kilátásba helyezni méltóztatott.

Debreczen sz. kir. város részéről két éven át a kereskedelmi testület legjobb akaratu törekvései szintén segélyezéssel istápoltattak.

Midennek folytán a kereskedőtestület Debreczent és környékét első sorban érdeklő azon szép jövőrei reményre érzi magát feljogositva: hogy fáradozásait, melyek a tanoda államositásának kieszközlésére irányozvák, végre is — siker koronázandja.

Debreczen, 1873 augusztus 26 án.

A kereskedő testület megbizásából: a tanodai igazgatóság.

*) Kéretnek a hazai lapok t. szerkesztői jelen tudósitvány szives átvételére.

Előfizetési felhivás,

ily czimű költői müvemnek III-dik kötetére: „Magyar ősmesék, mint hitregék a magyar nép ajkáról véve, s a világtörténettel egyeztetve."

E müvnek I-ső s II dik része már világ elébe lévén bocsátva, mennyiben sajátszerüségénél fogva a magyar irodalomban még eddig nem hallott dolgokat tárgyal, igen kedvező fogadtatásban részesült, ugy a hirlapirodalom, mint a n. é. közönség előtt, minek legfényesebb bizonysága az, hogy a 3000 példányban nyomott mü — néhány 100 példány hijján már mind elkelt. És valóban, mivel e mü a magyar nemzet sötét őségiségeit buvárolja, s midőn egyfelől soha irásba nem tett ős és épen ezért szent hagyományt az elvesztéstől megmenteni igyekszik: ugy más részről e szájhagyománynak, illetőleg ősmeséknek, a világtörténetre alkalmazása által a nemzettömeg mentül terjedtebb rétegeiben a nemzeti önérzetet e tekintetben is fölébreszteni, illetőleg felfokozni hü törekvése — megérdemli talán, hogy mint ilyen, némi kegyelettel találkozzék. Tekintve a tudományos birálatot, csak az a szavam, hogy a mesék szövege tisztán a népé, csak a feldolgozás s a világtörténetre való alkalmazás az enyém. A történelem kezdete minden népeknél mesés alakban tünik fel, sőt állitják, hogy még a nagy Herodótosz könyveiben is csupa költeményből áll a történet, pedig elvonatkozva attól a mi benne költői, csakugyan való történet valóságos története annak alapja. Igy a magyar ősmesék is vonatkoznak. Helyesen mondja tehát Kántu Czézár, korunk egyik leghiresebb történésze, hogy a mese, vagy hitregetan az emberiséget illető hagyományok legdusabb forrásainak egyike, mely két nagyszerü elágazásban régi eseményeket és régi vallásokat tartalmaz, és ősvilági maradványkint a vallások folytatására vagy a történet megkezdésére szolgál. Azonban a világtörténetre való alkalmazásnál tőlem csalhatatlanságot követelni vagy általam igényelni egyforma tévedés lenne; ez már magában a munka czimében s természetében fekszik. A már kiadott I-ső s II-dik részben 7 mese foglaltatik, mely 7 mese az első és második évezredet már bezárja, lehozván a világtörténetet (a magyar nemzet meséi által fentartott alakban), azon időtájig, midőn Ábrahámnak fia Izsák született, a mikor is Arius volt Asszuria királya, ki is uralkodni kezdett világteremtés után (Moys szerint) a 2039-dik évben, vagyis Krisztus születése előtt kétezer esztendővel. — E most közre bocsátandó ősmesék száma 4 leend. mely mintegy 15—16 ivre terjedő könyvben a harmadik évezred elejét képezendi következő tartalommal:

VIII dik mese: „Sörző királyfi." 3 énekben. 1-ső ének: A megkötözött Éjfél. 2 dik ének: A büvös mécs. 3-dik ének: A vitézség jelei.

IX dik mese: „Az elsülyedt vár." 3 ének ben 1-ső ének: Az örmény. 2 dik ének: A szóló rózsa. 3 dik ének: Sodoma és Gomora vidéke.

X dik mese: „Nem anyától lett lány." 3 énekben. 1-ső ének: Piruad tündér. 2 dik ének; Taltos Talykarót. 3 dik ének: Az arany kacsa és vénboszorkány.

XI dik mese: „Nemtudikám." 5 énekben. 1-ső ének: Réva és a táltos csikó. 2 dik ének: Az arany vitéz. 3 dik ének: Mézihab és völegénye. 4 dik ének: A hadjárat. 5 dik ének: Szemirami tündér és Ráva. — Ki ezen III dik kötetre előfizet, azon kedvezményben részesül, hogy e mü I ső kötetéért 1 ft 30 kr helyett 80 krral, a II-dik kötetéért pedig 80 kr helyett 50 krral előfizethet.

A mintegy 16 nyomott ivet tevő költői mü előfizetési ára csak **1 forint.** Az előfizetési pénzek bérmentve egyenesen hozzám küldendők: ily czim alatt: Bálkányi Szabó Lajosnak Debreczenben, Nagyujutcza 1597. sz. a. A megrendelt példányok szintén bérmentve fognak általam elküldetni. 10 példányra egy tiszteletpéldánynyal kedveskedem. Az előfizetési ivek beküldésének ideje folyó 1873 dik év október hó 5 ike, azontul beküldendő előfizetések el

TÁRCZA.

SZÜLETÉS ÉS MÜVELTSÉG.

Regény négy kötetben.

Irta Schwartz Mária Zsófia.

Harmadik rész.

(Folytatás)

— Nehéz lesz azt tennem, viszonzá Eliás, anélkül, hogy arczában vagy hangjában bár mily változás észrevehető lett volna.

— Ó atyám ne beszélj igy, hanem add kiséretül áldásodat az ösmeretlen országba, rebegé Ábrahám és térdre borult atyja előtt.

— Megáldjam azt, ki minden más ok nélkül, minthogy a fájdalom viselésében türelmetlen, eltávozik, verekedni az emberekkel, kik semmit sem vétettek ellene? Nem, fiam; azt ne várd tőlem. Ha annyi sok vért láttál el folyni, mint én láttam, ha tanuja voltál annyi nyomornak és jajnak, mennyit én szemléltem, akkor fogod fel, miszerint minden tiszta érzelmü embernek vissza kell rettennie azon borzalomtól, melyet a fegyver idéz elő. Az atyai házban leendő visszatértedet megfogom áldani, de távoztodat nem.

Eliás egyik kezét fiának nyujtva, mialatt a másikkal Jakab arczképére mutatott, folytatá:

— Igyekezzél, hogy nagyon sok megbánás és szégyennel ne kellessék e kép elé lépned, ha ugyan ezen a helyen állandasz. Menj, szerezz magadnak rendjeleket és szalagckat, tüntesd ki magad mint hős, de emlékezz reá, hogy ezzel minden hozzád füzött reményeimet összezuztad. A dicsőséget, mit karddal nyersz, atyád csak bánattal szemléli. Azt hittem, hogy benned oly unokát nevelek fel, ki méltó lesz derék atyámhoz, kitünve mint ember, ösmeretek, müveltség, emelkedett lelki tulajdonok által. E helyet önző vágyak szándékos rabszolgáját neveltem föl. És most fiam, utaink elválnak. Ha ujra találkoznak — ha ugyan ez valaha megtörténik — akkorra talán az élet megtanitott, hogy a szülék szeretete és engedékenységével játszani, vagy azok legszentebb érzelmeit lábbal tiporni, szeszélyes gyermekként nem szabad.

Eliásnak igazsága volt, az élet egészen másként tünt föl Ábrahám előtt, midőn legközelebb ujra ezen a helyen állott.

Most ifju volt, szivén megsebezve, s nagyon elfogulva az önmaga iránti részvéttől. Hallgatva ajkához vonta atyja kezét, erősen kebléhez szoritotta, és elsietett.

Másnap Levitain asszony ágyban feküdt, sirva a vigasztalhatlan anya kezeit könyeit, az, ki tegnap az ön fiáért és saját leányáért szive kedvenczének elvesztése fölött, ki eltávozott, hogy játszék a halállal és veszélyekkel.

— Szegény nő, ki méri meg fájdalmad mélységét? Ki fogja sebeidre csepegtetni a vigasztalás balzsamát? Igen az, a ki mindenkin könyörül a ki őt szereti.

Fenállva és büszke tartással hallgatta Eliás fia szekerének a palota kapuján kirobogását. a nélkül, hogy egyetlen mozdulatot tenne viszszahivására.

Egyetlen szó, egyetlen csak, és az élet öröme moselygott volna a fiura, és a vigasztalhatatlan anyára; hanem e szó Eliás meggyőződésének megtagadását tartalmazta volna. Ábrahámhoz hasonlóan feláldozá fiát istenének.

Mibe került ez áldozat a zárkozott és mogorva férfiunak, arról nem szólott semmit, sem egy sohaj, sem arczának egyetlen fájó kifejezése, hanem mind elrejté keble átláthatatlan üregébe, mely szilárd és hallgatag volt mint a gránit.

Egy szolga kopogtatott csöndesen az ajtón egy levéllel egy ezüst tálczán.

Eliás elvette a levelet, s felbontá azt. Midőn e sorokat olvasta, hevesen homlokához kapott kezével, s a kétségbeesett fájdalom hangján kiáltá:

Ez utolsó megpróbáltatás hiányzott még csak! Erre visszarogyott egy támlányba, mintha nem lenne képes fent állani.

A levélben következő szavak voltak:

— Levitain Eliás! d'E care Sophia volt könyörgött. Az kit ön harmincznyolcz év óta keres, ujra elhagyja Francziaországot, hogy oda soha vissza ne térjen. A mindenek ura áldjon meg mindenkit a Levitain nemzetségből.

Ugyanazon hajó födelzeten, mely Aurenius Valantint Algirba szállitá, volt Levitain Eliás is.

NEGYEDIK RÉSZ.

HARMADIK SZAKASZ.

A Hitet nem lehet vakon keresni. Istent, az urat nem csak hinni kell, hanem fölösmerni, és fölfogni. A félénk nehezen ösmeri őt föl, mert szabad nyilt tekintet illeti azt, ki őt imádja.

Az 1837-ik évben egy sötét szeptemberi estén, midőn a vihar a fákat rázta, és a tenger hullámai bőgve csipkodtak a partokhoz, mig a szélvész az erdőn tombolt, és az eső zá porként ömlött az égből, egy kis szobában Eikshofon Eldon grófnővel találkozunk.

Sógora Eldon Arthur Byron „Kaloz"-zát olvasá fönhangon.

Egy ifju hölgy, ki fél év óta, mint Lilia hat éves Elvira leánykájának nevelőnője tartózkodott a házben, egy szép himzésen dolgozott. —

Lilia egy nyugszéken hátradőlve feküdt, s azzal mulatott, hogy egy nagy pompás bábut öltöztetett.

Az ifju nevelőnő feszült érdekkel hallgatta minden szavát a halhatatlan költőnek, mig Lilia minden figyelmét a bábu vette igénybe, ugy hogy egy csep sem jutott azon szép gondolatokra, miket Arthur fölolvasott:

Konrádnak modora fölötti fájdalma rajzolása közben felkiáltott Lilia.

— Istenem mily gyülölt, rut, ez az angol nyelv!

Ezzel felemelé az egészen felékesitett bábut és folytatá:

— Elvira gyermeke nem bájoló? Valódi izléssel van fölöltöztetve. Nem találja, kedves Arthur, hogy e virág ékitmény gyönyörün áll? A tartomány főnöknél a tánczvigalom alkalmával épen ily öltözetem lesz. Bizonyosan jól fog állani.

— Arról tökéletesen meg vagyok győződve, válaszolt mosolyogva Arthur, és letette a könyvet.

— Az okos volt, hogy felhagyál az olvasással. Én ki nem állhatom lord Byron anyanyelvét. Nem igaz kedvesem, hogy a mi franczia fülünket csak kinozza John Bull kiejtése?

Ez utolsó szavak a tanitónőhöz voltak intézve.

— Abban nem egyezem meg, viszonzá ez, és feltekintett. Én előttem minden nyelv jól hangzik, ha a gondolatok szépek, miket kifejeznek.

(Folyt. következik.)

nem fogadtatnak. Honfini tisztelettel vagyok Debreczen, 1873. Balkányi Szabó Lajos.
— Ajánljuk a t. cz. közönség figyelmébe!

— **A persa sah** annyira belemerült a rendjel osztogatásba, hogy — összetévesztvén a felügyelők neveit az állati csontvázakéval — négy ős mammuth csontváznak egyenként a nap rend első rendü kitüntető jelvényét ajándékozá. Ez kitünő **szatira a rendjelekre** — uti figura docet.

— **Károly braunschweigi exherczeg**, általános örököséül Genf városát nevezte ki. A Genfre eső **hagyomány** több mint 70 millió frank.

— **A „M. U." közli** a budapesti rendőrségnél történt visszaélések egész sorozatát, melyből csak a következőket veszszük ki, mint a melyekben foglalt tények a legbrutálisabb módon sértik a törvényt és az — emberi érzést: „Dinnyéket hoztak be a környékbeli parasztok eladásra. Ennek neszét vette néhány józsefvárosi szatócs és pálinkamérő; kik dinnyével is szoktak kereskedni. — Hogy tehát könnyü szerrel hozzájuthassanak a dinnyékhez s a kofák versenyét kikerülhessék, összebeszéltek a józsefvárosi kapitányságnál alkalmazott piaczbiztossal, valami Szabó János nevüvel. Ez a kofákat minden oknélkül, csupán azért, hogy őket a vásárlástól visszatartsa, elzáratta, s álló 24 óráig étel és ital nélkül tartotta. E szegény asszonyok között 60—70 évesek is voltak. A börtönész a pinczébe akarta őket zárni s e szándékától csak akkor állott el, midőn a kofák 20 krajczárral váltották meg magukat fejenként. Ezzel a zsarolásnak még nem volt vége. Mert mielőtt a kofákat másnap reggel kieresztették, a constabler azzal fenyegette őket, hogy a kéjhölgyekkel meg fognak vizsgáltatni. A szegény éltes nők e tortura alól szintén csak néhány, fejenként lefizetett hatos után szabadultak fel. Egyike a nőknek a félelem és zaklatás, s a 24 órai koplalástól kimerülve, kolerába esett, s már meg is halt."

UJDONSÁGOK.

* **Könnyitsünk a szenvedő emberiség sorsan.** Dr. Liszt Antal ur Nagy-Létáról, adott 5 frt, Udvarhelyi Balázs ur 1 frt, Kertesz István ur 1 frt, Pusztay Lajos ur 5 frt, Szathmári Pál ur gyüjtött a debreczeni első ipartársulati bank irodájában 20 frt 75 krt, melyhez járultak: Szathmáry Pál 1.50 kr, Tömösváry István 1 frt, Ötvös Bálint 1.50 kr, Lengyel János 1 frt, Galócsy Gusztáv 1 frt, Bánki István 1 frt, Báthory Sándor 1.15 kr, Kiss István 1 frt, Vágó Mihály 20 kr, Orosz János 20 kr, Orosz Mihály 10 kr. Kiss János 20 kr, Nagy Gábor 1 frt, Szücs Mihály 1 frt, Czabán Dániel 1 frt, D. M. 60 kr, Dr. Kempf Erzsi 1 frt, Dr. Kempf József 1 frt, Szilágyi Gábor 1 frt, Hevesi János 1 frt, Kolát Mihály 40 kr, Ötvös János 10 kr, Lénárt Imre 1 frt, Knoll Pál 40 kr, Fülkey Kálmán 50 kr, Szőllősi János 50 kr, Balogh István 40 kr. További adományok: Zagyva Imre lelkész ur 5 ft. egy gyürüs zsidó gyermek K. M. által 10 kr. Dobray Istvánné asszonyság 5 ft. Kecskés Irén k. a. 5 ft. Pfansmid Károlyné urhölgy 4 ft. Eddigi összeg **161 ft** 85 kr. — Ezenkivül Wiesner Amália kisasszony két darab ruhát leányok részére, Lovassy nővérek pedig egy kis fiunak való egész ruhát, s kisebb leánygyermekeknek 1. alsó szoknyát, 2. reklit, egy egész öltönyt, 1. nagyobb leánynak való egész öltönyt és 1. diszes szőrreklit ajándékoztak, — melyeket is a városi hatóságnak át szolgáltattunk.

* **A Szombathy-Vörösmarthy-emlékoszlop** már megérkezett, s nemsokára fel fog állittatni rendeltetése helyén az emlékkertben. Ez emlékoszlopot a debr. ref. egyház készittette néhai Szombathy István Debreczen sz. kir. városnak (a mult század végén és e század elején) főbirája — és neje, Vörösmarthy Zsuzsánna emlékére, kik is részint együtt, részint és főkép az utóbbi, férje halála után, 6 rendbeli alapitványt tettek, tanszékek, árvák segélyezése, és a czeglédutczán épitendő templom alapjára. Ez alapitványok tőkéi most már 50.000 ft körüli összegre mennek. Méltó tehát, hogy emlékök megőriztessék, annyivalinkább, mert a mai időben ily nagyobbszerü alapitványok városunkban a ritkaságok közé tartoznak.

* **A debreczeni járásbiróság** buzgó és sükeres müködését lapunk egyik számában megdicsértük. Nincs is okunk, azt visszavonni. Azonban a nevezett biróság teendői annyira megszaporodtak, hogy a személyzet, legnagyobb szorgalom mellett sem képes kellő gyorsasággal eljárni. Egyik járásbiró tisztán bünügyekkel van elfoglalva; a másik kettőnek pedig, a már is 12000. szám körül járó ügyeket az igazság szolgáltatás igényeinek megfelelőleg elvégezni, physicai lehetetlenség. Valóban csodáljuk, hogy az igazságügyminisszterium több hónap óta halogatja a kilátásba tett 3ik albiró kineveését. — Ha az ország közszükségei fedezésére szolgáló terhek teljesitésére — még ebben a szomoru időben is — folyvást szorittatunk, joggal megkivánhatjuk az államtól is, hogy az igazságszolgáltatás ügyében valahára tegyen legalább annyit, a mennyi rendezett államviszonyok közt, közérdekből mulhatlanul szükséges. Felhivjuk tehát az igazságügyminiszteriumot, hogy e vagyonos és népes járásbirósági területen az igazságszolgáltatás javára tekintettel, a 3ik aljárásbirót a legrövidebb idő alatt nevezze ki.

* **Figyelemre méltó ajánlat! A járványról.** A „Debreczen" 156 ik számában közlött czikkben bátor voltam ajánlani — az általam eddig legbiztosabb sikerrel használt gyógykezelést a járvány ellen — ugy a nagy érdemü közönségnek mint ügyfeleimnek; hogy tettek é vele kisérletet, abban kötes vagyok; miután a kolera mai napig is több helyen nagy mérvben dühöng; mert ha megkisérlették, akkor tapasztalniok kellett, hogy kolerában meghalni, (ha ugyan a magas orvosi kar más kolerát nem ismer) nem lehet; ha a „Debreczen" 156-ik sz. leirt gyógykezelés és gyógyszer első adaga bevételétől számitva az életből csak 10 órája is hátra van; megjegyeztetvén: hogy az ottan megnevezett gyógyszer labdacs és folyadék alakban is készithető. Teljes tisztelettel hivom fel a magas orvosi kart ezen gyógymód megvizsgálására; meg lesznek róla győződve, hogy a most uralkodó járvány ellen csak is ez a legbiztosabb gyógyszer — minek bizonyságául kész vagyok Debreczenben — más orvosok által kijelölt kolera betegeken kisérletet tenni, minek folytán látni fogják a fényes sikert. — Kelt Nagy-Létán, 1873. auguszt 26 Liszt Antal orvos és szülész.

* **A kolera állása Debreczenben.** Tegnapelőtt, aug. 28 án megbetegült 19 férfi, 24 nő, összesen **43**, meggyógyult 6 férfi, 9 nő, összesen **15**; meghalt 7 férfi, 10 nő, összesen **17**; további gyógykezelés alatt maradt 46 férfi, 42 nő, összesen **88.** (Előbbi nap 15 halálozás volt s gyógykezelés alatt maradt 77 beteg.) — Tegnap, aug. 29 én megbetegült 11 férfi, 6 nő, összesen **17**; meggyógyult 6 férfi, 8 nő, összesen **14**; meghalt 10 férfi, 10 nő, összesen **20**; további ápolás alatt maradt 41 férfi, 30 nő, összesen **71** kolerabeteg.

* **Halálozás Debreczenben.** Folyó augustus hó 1 jétől máig, azaz augusztus hó 30-ika déli 12 óráig meghalt összesen, (kolerában és más betegségben) **624** ember!

* **Férfivá vált!** Érdekes trágikómikus eset adtá elő magát nálunk tegnapelőtt a kolera járvány alkalmából. Egy izraelita nőt, kit a járvány utólért, a mellé rendelt ápolók erősen dörzsölvén, ekközben jöttek rá, hogy az bisony nem nő, hanem férfi. Azonnal elterjedt a hire, hogy egy nő a kolerában férfivá vált. E hermophrodita a kolera kórházban már meghalt. Nőies kinézése 20. év alatt, azok részéről, kik ismerték, gyanut nem adott az ellenkező véleményre. Némelyek azonban kalandokat vélnek előbbi életében rejleni.

* **A „Tisza" biztositó és jelzálog bank érdektársulatának** némely távollakó tagjai tudakozódására jónak látjuk nyilvánosságra hozni, hogy a beperlett részvényadósok közül néhány egyén által az első birósági itélet ellen emelt semmiségi panaszok a semmitőszék által elvettettek, s biztos kilátás van arra, hogy az adósok iránt folyamatba tett perek — a mennyiben még nehányan ki nem egyenlitették tartozásaikat — az érdektársulat várakozása s az igazság igényeinek megfelelőleg fognak bevégződni.

* **Elismervény.** A kolera járvány miatt árván maradt szegény gyermekek részére I. Wieszner Amália kisasszony által ajándékozott 2 darab egész ruha, (két leánykának való). II. Lovassy nővérek által ajándékozott 1 db alsó szoknya, 2 rekli, 1 egész öltöny ruha, 1 kis fiunak való egész ruha, 1 nagyobb leánykának való egész öltöny szőr-szövet ruha, végre 1 nagyobb leánykának való szőr-szövet rekli felől; mely ruha darabokat alólirt hivatal a „Debreczen" czimü lap t. kiadó hivatalától a kitüzött czélra leendő felhasználás végett illő köszönete nyilvánitása mellett kezeihez vett. Városi kapitányi hivatal. Debreczen, 1873 aug. 23. Körner Adolf alkapitány.

* **A telekezetnélküli városi reáliskolában** állitandó tanszékekre vonatkozó pályázati hirdetményre figyelmeztetjük olvasóinkat.

* **Foltényi Vilmos** derék szinészünk jutalomjátéka a nagyváradi szinkörben igen jól sikerült anyagi tekintetben. Az est tiszta jövedelme 2 6 frt volt. Mi csak örülünk e szép eredménynek, mely a váradiak jó izléséről, s müpártolásáról tesz fényes tanbizonyságot.

* **Wesselényi-Balla-Gergely-ről** nem igaz a hir, mintha nagyon beteg volna. A „Nagyvárad" ezeket irja: a szomoru hirü lovag nagyon jól érzi magát s igen apprehendálja, hogy holmi „talpnyaló skriblerek" — neki mind talpnyaló a „Magyar Állam" tól a „Magyar Ujság"-ig — oly rosz hireket terjesztenek róla. — Beteg sem volt s nem is akar lenni."

* **Vasutügy.** Budapest osztrák államvasuti pályaudvarának tultöltsége miatt, ezennel tudatjuk, miszerint az emlitett pályaudvarba czimzett szállitmányokra nézve a szállitási határidőt további intézkedésig, beszüntetjük. Budapest, 1873. aug. 26. A magyar északkeleti vasui vezérigazgatósága.

Nyilt felhivás özv. Tornai Ferenczné asszonyhoz.

A „Debreczen" 167-dik száma nyilttérében a t. asszonyság oly vádakkal illeti személyemet minden ok nélkül, hogy kénytelen vagyok e lapok olvasói előtt — kik az ügyet nem ismerve, talán engemet itélhetnének el — nyiltan felszólitani özv. Tornai Ferenczné asszonyt, hogy vádjait bizonyitsa be ellenem 30 nap alatt. Ha bebizonyitja, száz forintot ajánlok fel jótékony czélra a „Debreczen" szerkesztőségéhez; ha pedig ezt tenni elmulasztaná, kénytelen vagyok a t. asszonyságot rágalmazónak nyilvánitani. Azt hiszem, hogy egy nő ellenében ildomosabb utat nem követhetek.

Gáthalmi.

Délutáni posta.

— **Kinevezések.** Igazságügyi magyar minisszterem előterjesztésére biróvá a karczagi törvényszékhez: Szabó György nagyváradi járásbirósági albirót; albirákká a karczagi járásbirósághoz: Vedel Károly köz- és váltóügyvédet, s a püspük-ladányi járásbirósághoz: **Laky Imre** köz és váltóügyvédet nevezem ki.

Kelt Schönbrunnban, 1873. évi augusztus hó 27 én.

Ferencz József, s. k.
Dr. Pauler Tivadar, s. k.

— **Zágráb**, augusztus 29. Az országgyülési központi kör programmját eddigelé 52 tag irta alá. Az országgyülési középpártnak 62, a szélsőjobbnak 22, a szélsőbaloldalnak 11 tagja van. A szélsőjobboldali kör elnöke Miksic, zágrábi főispán.

— **Bukarest**, aug. 29. Károly romániai fejedelem családjával együtt Brassón át visszaérkezett az országba, és a Sinai nevü nyári lakásba költözködött.

Fővárosi értesitő

** **Hymen.** Tiszántuli egyházkerületünk egyik buzgó világi tagjának, a bihari egyházmegye segédgondnokának, jelenben Pesten lakó s királyi táblai biró Ercsey Zsigmondnak bájos leánya Jolán,— ki lapunknak is több év óta előfizetője, folyó aug. 25 én kelt egybe Pesten a triesti biztositó társulat vezértitkárával Ihaly Elekkel, — részünkről is áldást kivánunk szép frigyökre.

** **Amargit szigeti** uj hidnak 1875 nov. 1 re teljesen készen kell lenni. Részben azonban (Pesttől a szigetig) már a jövő évi november elsején át fog adatni a közforgalomnak. E hid 4 millió 200 ezer frtba fog kerülni.

** **Párbaj.** A rákospalotai erdőben tegnapelőtt 2 fiatal ember párbajt vivott, s az egyik halva maradt a küzdtéren. A személyek kiléte még nem tudatik.

** **Klapka** tbnok közelebb néhány napot Budapesten töltött, majd a pyreniai hegyek közötti egyik fürdőbe, családjához utazott. Jövő évben Budapesten fog megtelepedni, végképen.

Belföldi hirek.

*** **István király** ünnepét Tátra-Füreden is megülték. Még pedig a fővárosi és vidéki lapok a legnagyobb elismeréssel irnak a mi Bogyónk szép hangjáról, mely az ottani misén a legnagyobb feltünést okozta.

*** **A misolczi** helv. lyceumban, valamint az ág. gymnásiumban e tanévre beiratások szept. 1-jén veszik kezdetöket a tanszak kezdetét azonban az uralgó járvány miatt későbbre halasztotta az igazgatóság.

*** **Turócz Turányban** e hó 18 án nagy tüzvész dühöngött, mely 15 házat hamvasztott el. **Muzslán** pedig 19-én 21 ház égett el.

*** **Mezey Mihály** N.-Váradi polgár 506 frt 50 krt gyüjtött a kolerában elhunytak árvái részére. Ily sok lelkes polgár kellene minden városnak és hazánknak. Ugyan e czélra B. Döry Józsafhez 667 frt és egy 10 francos arany gyült be. Éljenek a derék váradiak.

*** **Gyilkosság** Somoly községében egy asszony férjét, ki idős kora daczára nejét a házassági szentségekre figyelmezteté, agyonütötte s a házat rágyujtotta.

KÖZGAZDASÁG.

— **Debreczen**, aug. 30. Tegnap nagy vihart jelző folytonosan dörgő felhő emelkedett fel láthatárunkon, mely felettünk dörgés és villámok kiséretében szétterült, s kellemes langy esőt hintett szomjas és portól halmozott utczáinkra, miáltal a lankasztó forróság kellemes légáradattal váltatott fel.

Ma is borult, változó időnk van, mely reményt nyujt több izben megujuló esőzésre, miáltal ismét aggodalmaink szállanak alább őszi terméseinket illetőleg.

Ma piaczunkra meglehetősen érkezett mindenféle termény, melyek többnyire a keddi árak szerint keltek, ugyanis: tisztabuza 13.20—80 kr, könyebb 12.20—13 frt kétszeres 10—12 frt, rozs 8.60—9 20, árpa 4 80—5 frt, zab 3—3.10, tengeri 8.80—9.20, köles 8.20—40 kr, zsák kolompér 1.40—60 kr.

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:
OLÁH KÁROLY.
Főmunkatárs:
SZATMÁRI KÁROLY.

Nyilttér.

Eladó ház.

Az épen most kövezés alatt álló s élénk forgalmu Czegléd-Burgondiautczán a 36-dik számu ház, melyben ujonnan készült cserépfedél alatt négy szoba konyha, kamara, s 2 pincze van, cserepes istállóval, ugy gazdálkodásra mint további épitkezésre igen alkalmas téres udvarral, tágas házi kiskerttel, és a városhoz közel levő 8 köblös szép fekvésü külső földével igen kedvező feltételek mellett eladó. —

Értekezhetni az ott lakó tulajdonossal és Szilágyi Károly ügyvéddel a piaczon, az Andaházi szilágyi háznál az emeleten.

525 2—3

HIRDETÉSEK.

Little Wanzer

legczélszerübbnek bizonyult

kettős tüzött-öltésü amerikai kézi varrógépek,

melyek kézzel vagy lábbal egyiránt hajthatók.

E gépek nagyszerü szerkezetöknél fogva igen könnyen kezelhetők, s meghibázásnak kitéve nincsenek. Czélszerüségöket bizonyitja az is: hogy N.-Brittaniában 50,000 darabnál több vétetett meg családi használatra.

A közoktatásügyi bizottság Irlandban „Little Wanzer" gépét legjobbnak nyilvánitván, 7000 iskoláiban választotta tanitási varrógépül.

Wanzer R. M. ès társa,
kizárólagos szab. gyárosok Hamilton, Ontarió-Canada
AMERIKÁBAN.

446 9—

Debreczen és környéke részére a „Little-Wanzer" nevü varrógépek eladását **Jermy Kalmán** ur vette át, ki is használati-utasitással irásban vagy szóval, készséggel és ingyen szolgál.

Árudája: Debreczenben, főpiacz Csanak-féle házban.

Értesités.

A római kath. helybeli leányiskola nagyobb osztályában, hol a szükséges tantárgyakban, ugymint: német nyelvben és női kézmunkákban órán kivül alapos oktatás adatik, és leánygyermekek egész ellátásra is fölvétetnek, f. évi október elején kezdődik a rendes tanitás. Debreczen, augusztus 30. 1873.

532 1—4

Kiadó korcsma.

Ártándon, Biharmegyében, a mezőkeresztesi vasutállomáshoz egy negyed óranyira, a nagyvárad-debreczeni országut mellett, egy korcsma, bormérési és husvágási joggal, több szobából álló lakház, pincze, nagy állás, és négy hold réttel, az 1873 dik évi október 1-től 6 évre bérbe adó.

Bérleni kivánók, előlegesen is értekezhetnek irásban, az alólirt tulajdonosnőnél Hevesmegyében Gyöngyös-Pásztón vagy pedig folyó évi szeptember 14-én a helyszinén megtartandó nyilvános árverésen, a kellő bánatpénz letétele mellett.

Hodossy Klára férj Platthy Józsefné.

528 1—3

Finom ó-borok.

Érmelléki fehér és szegszárdi veres, hordó, és akó számra, mint szinte palaczkokban is; továbbá igen erős tüzes 1869-ki pezsgő bakator, tokai és bakator aszuborok palaczkokban, és 1872-ki érmelléki bor hordó és akószámra, jutányos áron Posszert Jánosnál Debreczenben saját piaczutczai 1903. számu háznál kapható.

501 5—6

Bérlet hirdetés.

A nagy-létai vendéglogadó 1873. november 1-től 1875-dik decz. utolsó napjáig bérbeadandó

A vendégfogadó tartalmaz: **3 vendégszobát, 1 termet, kocsiszint, istállót, kertet, fogados-lakhelyet stb.**

Ertekezhetni a regále-haszonbérlő, Popper Ábrahámnál Nagy-Létán.

526 1—

Figyelmeztetés a szülékhez.

Mindazon t. cz. szülöknek, a kik gyermekeiket reáltanodai oktatásban kivánják részesiteni, ezennel figyelmekbe ajánltatik, hogy sz. kir. Debreczen városában 7, illetőleg 8 osztálylyal koronként berendezendő felekezet nélküli városi főreáltanoda felállitása közgyülésileg elhatároztatván, s ennek a főiskolai ideiglenes reáltanoda helyébe egyelőre 4 osztálylyal, s azon tankellékekkel, melyekkel egy állami reáltanoda bir, s épen a vallás és közoktatási miniszternek az 187³/₄ dik tanévre kiadott átmeneti tanterve szerinti berendezése és szervezése a folyó év október hó 15ikére elkészülvén, e napon e 4 osztályu felekezet nélküli városi reáltanodában az előadások meg fognak kezdetni.

Beirási dij az ujonan jöttekre nézve mindenkorra 2 forint, — tandij egész évre 12 frt osztr. ért. mely utóbbi két részletben fizetendő mindenik télév elején.

Jelentkezési idő folyó év október 6 ától kezdve 14dik napjáig.

Tudakozódásokra bővebb felvilágositást ád Tóth József főiskolai tanár, mint bizottsági tag.

Kelt Debreczenben, 1873 augusztus 27 én a reáltanodai bizottság üléséből.

Kovács Lajos
polgármester.

531 1—3

Pályázat.

Szabad kir. Debreczen városában 7, illetőleg 8 osztálylyal koronként berendezendő felekezet nélküli főreáltanodának felállitása a közgyülésben 197—553 /873. b. k. sz. al elhatároztatván s erre a tanoda már közelebbi 1873—4-ik isk. év okt. 15 dik napján egyelőre 4 alsóbb osztályaival megnyitandó levén, a négy osztály vezetésére szükséges 6 rendes tanári tanszékre, melyek közül egygyel az igazgatóság is egybekapcsolandó leszen, ezennel pályázat hirdettetik.

A tanszékek következők:

1. Magyar nyelv és irodalmi tanszék, melylyel esetleg vagy német nyelv, vagy foldrajz, vagy történelem is össze fog köttetni.
2. Német nyelv és irodalmi tanszék, melylyel esetleg vagy magyar nyelv, vagy földrajz, vagy történelem lesz egybekapcsolva.
3. Mathematikai (köz és átalanos szám és tértan) tanszék.
4. Vegytani tanszék, természettannal és természetrajzzal, mint mellék tantárgyakkal az első évben összekötve.
5. Tertani és természetrajzi tanszék, esetleg számtannal egybekötve,
6. Szabad kézrajzi tanszék, esetleg földrajzzal, vagy német nyelvvel, vagy szépirással összekapcsolva.

Egy rendes tanár fizetési illetménye o. é. 1200 ft és 300 ft lakbér s ha a tanár igazgató is leend, fizetéséhez 500 forint igazgatósági átalány járul.

Felhivatnak azért a fent kitett rendes állomásokra pályázni ohajtó, bármely vallásu szakférfiak, hogy életkorukat, vallásukat, végzett tanulmányaikat, a jelzett tanszakokra való képességöket, illetőleg képesittetésöket, eddigi alkalmaztatásukat, erkölcsi magokviseletét; az igazgatóságra is pályázók pedig egyszersmind az ahhoz szükséges erélyességet, ügybuzgóságot s tapasztaltságot igazoló folyamodványaikat, sz. kir. Debreczen város polgármesteréhez e f. 1873-dik év szept. hó 30 dik napjáig okvetlenül nyujtsák be.

Kelt Debreczenben, 1873. aug. 27. napján, a reáltanodai bizottság üléséből.

Kovács Lajos,
polgármester.

530 1—3

Dinnye Eladás

Csanády Istvánnál Péterfiautczán, Aknebát és más legfinomabb sárga, és görög dinnyék, kivántató mennyiségben naponként eladók

521 2—3

Debreczen, 1873. nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában.